

POSTANOWIENIE

Dnia 7 maja 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Piotr Prusinowski

w sprawie z powództwa B. K.
przeciwko Przedszkolu [...] w P.
o ustalenie wypadku przy pracy,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń
Społecznych w dniu 7 maja 2019 r.,
skargi kasacyjnej powódki od wyroku Sądu Okręgowego w P.
z dnia 9 czerwca 2017 r., sygn. akt VIII Pa [...],

- I. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- II. zasądza od powódki na rzecz pozwanego 240 zł (dwieście czterdzieści) tytułem zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 9 czerwca 2017 r. Sąd Okręgowy w P. oddalił apelację powódki B. K. od wyroku Sądu Rejonowego w P. z dnia 2 lipca 2015 r. w sprawie przeciwko Przedszkolu [...] w P. o ustalenie wypadku przy pracy. W ocenie Sądu Okręgowego należało uznać, że zdarzenie, które miało miejsce 17 lutego 2012 r., polegające na wdychaniu przez odwołującą oparów farby ulatniających się w miejscu pracy w trakcie dniówki roboczej, było zdarzeniem nagłym i pozostawało w związku z pracą, w rozumieniu definicji ustawowej wypadku przy pracy. Zdaniem Sądu Okręgowego zdarzenie to wywołała przyczyna zewnętrzna, którą stanowiło malowanie pomieszczeń przedszkola. W sprawie nie została jednak wykazana trzecia przesłanka w postaci urazu wywołanego zdarzeniem. Uszczerbek na

zdrowiu powódki był samoistny i nie powstał jako konsekwencja opisanego zdarzenia. W związku z powyższym, nie można było zakwalifikować incydentu z dnia 17 lutego 2012 r. jako wypadku przy pracy, zgodnie z art. 3 ust. 1 ustawy z dnia 30 października 2002 r. o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych. Nie zostały bowiem łącznie spełnione wszystkie przesłanki określone w powołany przepisie. Sąd Okręgowy formułując tę ocenę miał na uwadze, że uzupełniono postępowanie dowodowe i przeprowadzono dowody z opinii biegłych lekarzy - dwóch pulmonologów i alergologa. Opinie te były ze sobą zbieżne co do tego, że pogorszenie stanu zdrowia u powódki w dniu 25 lutego 2012 r. nie miało związku z wdychaniem oparów farby przez powódkę podczas malowania przedszkola w dniu 17 lutego 2012 r.

Skargę kasacyjną oparto na naruszeniu prawa materialnego: art. 3 ust. 1 ustawy z dnia 30 października 2002 r. o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych, a także na naruszeniu przepisów postępowania, które miało istotny wpływ na wydane przez Sąd drugiej Instancji rozstrzygnięcie: art. 217 § 1 i § 2 k.p.c. w zw. z art. 227 k.p.c. i art. 286 k.p.c. w zw. z art. 391 § 1 k.p.c. i art. 382 k.p.c., art. 227 k.p.c. w zw. z art. 232 zd. drugie k.p.c. w zw. z art. 378 § 1 k.p.c., art. 233 § 1 k.p.c. w zw. z art. 391 § 1 k.p.c.

Skarżąca wniosła o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania z uwagi na okoliczność, że jest ona oczywiście uzasadniona wobec rażącego naruszenia przez Sąd Okręgowy w P. przepisów prawa materialnego, jakie legły u podstaw zaskarżonego wyroku, skutkujących niezgodnym z prawem rozstrzygnięciem.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Brak jest podstaw uzasadniających przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania.

Na wstępie warto wskazać, że Sąd Najwyższy, jako sąd kasacyjny, nie jest sądem zwykłej, trzeciej instancji, zaś skarga kasacyjna nie jest środkiem zaskarżenia przysługującym od każdego rozstrzygnięcia sądu drugiej instancji kończącego postępowanie w sprawie, a to z uwagi na przeważający w charakterze skargi kasacyjnej element interesu publicznego. Zgodnie z takim modelem skargi

kasacyjnej jej rozpoznanie następuje tylko z przyczyn kwalifikowanych, wymienionych w art. 398⁹ § 1 k.p.c. Ustawodawca nieprzypadkowo konstruując wymagania skargi kasacyjnej wyodrębnił w oddzielnych przepisach art. 398⁴ k.p.c. obowiązek przytoczenia podstaw kasacyjnych i ich uzasadnienie (§ 1 pkt 2) i obowiązek przedstawienia wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania i jego uzasadnienie (§ 2). Chodzi zatem o dwa odrębne elementy skargi kasacyjnej, które spełniają określone cele i podlegają ocenie Sądu Najwyższego, na różnych etapach postępowania kasacyjnego (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 20 października 2016 r., I PK 59/16, LEX nr 2160130). W orzecnictwie Sądu Najwyższego ugruntowane jest stanowisko, zgodnie z którym wniosek o przyjęcie skargi do rozpoznania i jego uzasadnienie podlegają analizie na etapie przedsądu, natomiast przytoczone podstawy kasacyjne i ich uzasadnienie oceniane są dopiero po przyjęciu skargi do rozpoznania, w trakcie jej merytorycznego rozpoznawania. Oba te elementy muszą być więc przez skarżącego wyodrębnione, oddzielnie przedstawione i uzasadnione. Skarga kasacyjna powinna być tak zredagowana i skonstruowana, aby Sąd Najwyższy nie musiał poszukiwać w uzasadnieniu jej podstaw pozostałych elementów konstrukcyjnych skargi, ani tym bardziej się ich domyslać (postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 20 października 2016 r., I PK 59/16, LEX nr 2160130; z dnia 10 marca 2016 r., II CSK 10/16, LEX nr 2009500; z dnia 26 lutego 2016 r., V CSK 518/15, LEX nr 2015640; z dnia 24 września 2015 r., II PK 27/15, LEX nr 2019527).

Wniesiona skarga kasacyjna nie zawiera odrębnego uzasadnienia wniosku o jej przyjęcie do rozpoznania. W uzasadnieniu skargi przed odniesieniem się do poszczególnych zarzutów skarżąca wskazała, jak w doktrynie rozumiana jest oczywista zasadność skargi kasacyjnej. Następnie zauważyła, że Sąd drugiej instancji rozpoznaje sprawę nie tylko w granicach apelacji, nie powinien zatem koncentrować się jedynie na ocenie zasadności zarzutów apelacyjnych. Sąd winien bowiem rozstrzygać także merytorycznie o zasadności zgłoszonych roszczeń procesowych oraz oceniać na bieżąco w toku postępowania apelacyjnego, czy nie zachodzi potrzeba uzupełnienia postępowania dowodowego, a także czy dla należytego wyjaśnienia okoliczności spornych, nie zachodzi konieczność przeprowadzenia dowodu z urzędu. Wskazała, że w przedmiotowej sprawie Sąd

drugiej instancji, co prawda uzupełnił postępowanie dowodowe o dowód z opinii biegłych sądowych z zakresu pulmonologii i alergologii, nie sprostął jednak innym wskazanym powyżej zadaniom. Przywołała uchwałę siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 23 marca 1999 r., III CZP 59/98 (OSNC 1999 nr 7-8, poz. 124), w której wyjaśniono, że jakkolwiek postępowanie apelacyjne jest postępowaniem odwoławczym i kontrolnym, to jednak zachowuje charakter postępowania rozpoznawczego, dodano też, iż redakcja art. 382 k.p.c. niewątpliwie wskazuje na brak związania sądu drugiej instancji stanem faktycznym ustalonym w zaskarżonym wyroku sądu pierwszej instancji. Zdaniem skarżącej Sąd Okręgowy nie rozważył możliwości powołania dowodów z urzędu, celem dostatecznego wyjaśnienia sprawy. Wskazała, iż Sąd odwoławczy odmówił także przeprowadzenia dowodu z opinii innego zespołu biegłych sądowych, mimo słuszności stawianych przez powódkę zarzutów, tym samym błędnie oceniając, że sprawa nie wymaga już wyjaśnienia, a dowód z opinii kolejnych biegłych nie wniesie nic nowego do sprawy. Sprawiedliwe rozpatrzenie sprawy wymaga stosowania prawa materialnego, a to wpierw ustalenia co najmniej dostatecznej (wystarczającej) podstawy faktycznej rozstrzygnięcia.

Wskazany przez skarżącą zarzut oczywistej zasadności skargi kasacyjnej jest chybiony. Ujęta w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. przesłanka ma miejsce wtedy, gdy zasadność podniesionych w skardze zarzutów wynika *prima facie*, bez głębszej analizy prawnej. Spełniające te wymogi naruszenie przepisów prawa powinno mieć postać kwalifikowaną, dostrzegalną bez potrzeby wnikliwej analizy prawnej i zagłębiania się w szczegóły sprawy. Dotyczy to więc jedynie uchybień przepisom prawa materialnego albo procesowego, zarzucanym sądowi drugiej instancji, o charakterze elementarnym polegających w szczególności na oparciu rozstrzygnięcia na wykładni przepisu oczywiście sprzecznej z jednolitą i ugruntowaną jego wykładnią przyjmowaną w orzecznictwie i nauce prawa, na zastosowaniu przepisu, który już nie obowiązywał, względnie na oczywiście błędnym zastosowaniu określonego przepisu w ustalonym stanie faktycznym (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 6 listopada 2015 r., IV CSK 263/15, LEX nr 1940571). Nie chodzi zatem o takie naruszenie prawa, które może stanowić podstawę skargi w rozumieniu art. 398⁴ k.p.c. (postanowienie Sądu Najwyższego z

dnia 27 października 2016 r., III CSK 217/16, LEX nr 2156603). Dla stwierdzenia, że w sprawie tak rozumiana przesłanka wystąpiła skarżący powinien był wskazać konkretne, naruszone przez sąd przepisy, a także powinien był przytoczyć odpowiednie argumenty wyjaśniające, dlaczego te przepisy zostały, jego zdaniem, w tak ewidentny sposób naruszone (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 29 maja 2018 r., I CSK 42/18, LEX nr 2508120).

Skarżąca wskazując na oczywistą zasadność skargi nie przywołała konkretnych przepisów prawa, które jej zdaniem zostały przez Sąd Okręgowy w jaskrawy sposób naruszone. Niewystarczające jest w tym zakresie ogólne odwołanie się w petitum skargi do rażącego naruszenia "przepisów prawa materialnego, jakie legły u podstaw zaskarżonego wyroku". Jedyne konkretnie wskazany przez skarżącą przepis - art. 382 k.p.c. - nie spotkał się z jakimkolwiek bliższym uzasadnieniem, naprowadzającym Sąd Najwyższy, dlaczego został on w ocenie skarżącej naruszony przez Sąd Okręgowy w ewidentny sposób. Argumentacja skarżącej ograniczyła się do polemiki z zaskarżonym rozstrzygnięciem - "mimo słuszności stawianych przez powódkę zarzutów", "błędnie oceniając, że sprawa nie wymaga już wyjaśnienia" (s. 7 skargi kasacyjnej).

Z uwagi na powyższe, Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. orzekł jak w sentencji. O kosztach procesu rozstrzygnięto na podstawie reguły z art. 98 § 1 k.p.c. i art. 99 k.p.c. w związku z art. 398²¹ k.p.c.